

Yayl? Çalg?lar Performans De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yayl? Çalg?lar Performans De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33070>

Özet

Yaylı Çalgılar Performans Değerlendirme Ölçeği, yaylı çalgılar eğitimcileri tarafından öğrencilerin bireysel performansları objektif ve yapılandırılmış bir şekilde değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, özellikle keman, viyola, çello ve kontrbas gibi yaylı çalgıların icrasındaki temel becerileri, yani **hazırlık**, **seslendirme** ve **teknik yeterlilikleri** ölçmeye odaklanmaktadır. 2010 yılında Çiftçi ve Kurtuldu tarafından geliştirilen bu ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach Alfa = 0.96) ve eğitimciler arası yüksek düzeyde Geçerlik göstererek, müzik eğitimi alanında güvenilir bir değerlendirme standardı sunmaktadır.

Ölçek toplamda 3 alt boyuttan ve 8 maddeden oluşmaktadır. Amacı, öğrencilerin performans gelişimlerini izlemek ve öğretim süreçlerine geri bildirim sağlamak için kullanılmaktır. Çalışmanın orijinal makalesine ait PDF dosyası şu adresten indirilebilir: [yayli-calgilar-performans-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](http://www.arabpsychology.com/yayli-calgilar-performans-degerlendirme-olcegi-toad.pdf).

Anahtar Kelimeler

Yaylı Çalgılar, Performans Değerlendirme, Müzik Eğitimi, Enstrüman Eğitimi, Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlik, Entonasyon.

Yazarlar

Ersan Çiftçi, M. K. Kurtuldu

Amaç

Yaylı Çalgılar Performans Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, yaylı çalgılar alanında eğitim gören öğrencilerin icra performansları mümkün olduğunca objektif, standartlaştırılmış ve kapsamlı bir biçimde değerlendirmektir. Geleneksel olarak subjektif olabilen müzik performans değerlendirilmesini, belirli ve ölçülebilir davranışsal göstergeler üzerinden yapılandırarak eğitimcilere tutarlı bir araç sunmak hedeflenmiştir.

Ölçek, öğrencinin teknik becerilerini, müzikal ifade yeteneğini ve performansa hazırlık düzeyini kapsayan kritik alanlarda nicel veriler sağlayarak amaçlanmaktadır. Bu sayede, hem öğrencilerin güçlü ve zayıf yönleri belirlenebilir hem de eğitim programlarının etkinliği ölçülebilir.

Yapı

Ölçek, yaylı çalgılar icrasının bütüncül bir değerlendirmesini sağlamak üzere tasarlanmış üç ana boyuttan (faktörden) oluşmaktadır. Toplamda 8 maddeden oluşan bu yapı, müzik performansının temel unsurlarını temsil etmektedir:

Haz?rl?k Boyutu (2 Madde): Ö?rencinin icraya fiziksel ve zihinsel olarak haz?r bulunu?lu?unu, özellikle do?ru duru? ve tutu? gibi temel ergonomik ve teknik ön ko?ullar? de?erlendirir.

Seslendirme Boyutu (4 Madde): Müzikal icran?n kalitesini ölçer. Bu boyut, notalar?n do?ru seslendirilmesi ve özellikle **Entonasyon** (seslerin do?ru akort edilmesi) gibi temel müzikal yeterlilikleri içerir.

Teknik Boyut (2 Madde): ?crada kullan?lan spesifik teknik becerileri, özellikle sa? el/kol tekni?i gibi enstrüman hakimiyetini gerektiren unsurlar? de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in **Geçerlik** çal??malar?, özellikle e?itimciler aras? tutarl?l??a odaklanm??t?r (inter-rater reliability). Toplam alt? yayl? çalg? e?itimcisinin ba??ms?z de?erlendirmeleri aras?ndaki ili?ki incelenmi?tir. Tüm boyutlarda yüksek düzeyli pozitif ve anlaml? ili?kiler tespit edilmi?tir.

Haz?rl?k Boyutu: E?itimciler aras?nda verilen puanlar aras?ndaki ili?ki oldukça yüksek düzeyde ve anlaml?d?r. Yüksek düzeyli **Korelasyon** ili?kileri $p<0.001$ ve $p<0.01$ düzeylerinde anlaml? bulunmu?tur.

Seslendirme Boyutu: Bu boyutta da pozitif yönlü ve yüksek düzeyli bir ili?ki gözlenmi?tir. Alt? e?itimci aras?nda gerçekte?en **Korelasyon** katsay?lar? 0.713 ile 0.975 aral??nda seyretmi? ve $p<0.001$ ile $p<0.01$ düzeylerine göre anlaml? bulunmu?tur.

Teknik Boyut: **Korelasyon** de?erleri 0.718 ve 0.959 aral??nda de?i?mi?, ili?kinin yüksek düzeyli oldu?u görülmü?tür. Olu?an de?erler $p<0.05$, $p<0.01$ ve $p<0.001$ olmak üzere üç düzeyde de istatistiksel olarak anlaml? kabul edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in farklı de?erlendiriciler taraf?ndan tutarl? sonuçlar üretti?ini ve dolay?s?yla yüksek bir de?erlendirici geçerli?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **Güvenirlik** analizi, iç tutarl?k (internal consistency) yöntemiyle incelenmi?tir. Elde edilen sonuçlar, ölçe?in hem genel yap?s?n?n hem de alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Genel Güvenirlik: Ölçe?in genel **Güvenirlik** düzeyi **Cronbach Alfa 0.96** olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, psikometrik aç?dan oldukça yüksek seviyede bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.

Alt Boyut Güvenirli?i: Alt boyutlara yönelik iç tutarl?k seviyeleri de yüksek ç?km??t?r: Haz?rl?k boyutunda **Cronbach Alfa** 0.91, Seslendirme boyutunda 0.94 ve Teknik boyutunda 0.96 düzeyinde gerçekte?mi?tir. Bu sonuçlar, her bir alt boyutun kendi içindeki maddelerle yüksek düzeyde ili?kili

oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda faktör analizi yöntemi kullan?larak performans de?erlendirmesinin üç temel bile?ene ayr?ld??? belirlenmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçek, teorik olarak beklenen **haz?rl?k**, **seslendirme** ve **teknik** beceri faktörlerinden olu?mu?tur. Bu üç faktörlü yap?, yayl? çalg?lar performans?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r. Her bir faktör, ilgili maddelerle yüksek yük de?erleri göstermi? ve böylece ölçe?in yap?sal geçerli?i desteklenmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Performans De?erlendirme)

Format: 3 alt boyut ve toplam 8 madde içeren derecelendirme ölçe?i (Orijinal derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yayl? Çalg?lar (Keman, Viyola, Çello, Kontrbas) e?itimi alan ö?renciler ve bu ö?rencileri de?erlendiren e?itimciler.

Age Group: Müzik e?itimi kurumlar?nda (Konservatuvar, Güzel Sanatlar Liseleri, E?itim Fakülteleri Müzik Bölümleri) yayl? çalg?lar e?itimi alan tüm ya? gruplar?.

Population Details: Ölçek, yayl? çalg? e?itimcileri taraf?ndan yap?lan de?erlendirmeler üzerine kuruludur.

Test Methodology: Gözlem ve puanlama temelli performans de?erlendirme metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Müzik Performans?, ?cra De?erlendirme, Yayl? Çalg?lar E?itimi, Teknik Beceri, Haz?rl?k Düzeyi, Korelasyon Analizi, Cronbach Alfa.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Sorumlu Yazar: Ersan Çiftçi

Test Y?I?: 2010 (Orijinal yay?n tarihi)

?leti?im E-posta: ersanfarmer@gmail.com

Ücret ve İzinler: Ölçeğin ticari kullanımı, izinler ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çiftçi, E. ve Kurtuldu, M. K. (2010). Yaylı Çalgılar Performans Değerlendirme Ölçeği geçerlik ve güvenilirlik analizi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 177-190. eefdergi.erkincan.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası şu bağlantıdan indirilebilir: yayli-calgilar-performans-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Yaylı Çalgılar Performans Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek Yapısı:

3 alt boyut, 8 madde

Alt Boyutlar ve Maddeleri:

Hazırlık (2m): Hazır bulunuşluk (Doğru duruş ve tutuş)

Seslendirme (4m): Notaların Doğru Seslendirme (Entonasyon)

Teknik (2m): Sağ El/Kol Tekniği